

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

موضوعات مورد بررسی در سومین

جلسه شورای نگهبان در سال ۱۳۹۰

کد گزارش: ۹۰۰۰۲

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۰۶/۰۶

شناسنامه گزارش

موضوع:

گزارش کارشناسی

موضوعات مورد بررسی در سومین جلسه شورای نگهبان

در سال ۱۳۹۰

تهیه کننده: مرکز تحقیقات شورای نگهبان

ناظر علمی: معاون پژوهشی

شماره گزارش: ۹۰۰۰۰۲

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۰/۰۲/۰۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

- ۱- استفساریه رییس قوه قضاییه موضوع اصل ۱۵۷ قانون اساسی ۱
- ۲- طرح اصلاح ماده ۲۸ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸ و اصلاحات بعدی آن ۴
- ۳- طرح اصلاح ماده (۱۰۱) قانون شهرداری ۵
- ۴- لایحه نظارت بر رفتار قضات ۵

۲- طرح اصلاح ماده ۲۸ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸ و اصلاحات بعدی آن

سیر قانونگذاری با توجه به تحولات اجتماعی و پیشرفت سطح تحصیلات آحاد جامعه به سمت ارتقاء سطح مدرک تحصیلی انتخاب شوندگان است که امری متعارف و معقول به نظر می‌رسد. مصوبه قبلی مجلس (۱۳۸۹/۲/۱۷) به دنبال ایجاد محدودیت و تضييق بیشتر برای افراد بود بدین معنا که علاوه بر داشتن مدرک فوق لیسانس، شخص باید حداقل پنج سال سابقه مدیریت سیاسی، حرفه‌ای، قضایی، اجرایی، آموزشی و پژوهشی می‌داشت و این موضوع به دلیل مغایرت با بندهای (۸) و (۹) اصل ۳ قانون اساسی مورد ایراد شورای نگهبان واقع شده بود در حالی که در مصوبه جدید صرفاً تبصره (۲) ماده (۲۸) حذف شده است و این بدین معناست که شخصی که دارای مدرک فوق لیسانس می‌باشد می‌تواند بدون داشتن سابقه مدیریت مذکور وارد مجلس شورای اسلامی شود لذا مصوبه جدید این محدودیت و تضييق را برداشته است بنابراین مغایرتی با بندهای (۸) و (۹) اصل ۳ قانون اساسی ندارد.

۳- طرح اصلاح ماده (۱۰۱) قانون شهرداری

ایراد بند (۱)

با توجه به تعیین مهلت دو ماهه برای کمیسیون ماده (۵) و صدور رأی مقتضی از سوی دادگاه حتی در صورت عدم ارسال پاسخ کمیسیون به نظر می‌رسد ایراد رفع شده است.

ایراد بند (۲)

اصلاح انجام شده رافع ایراد نیست زیرا ممکن است شهرداری نیازی به ۲۵٪ باقی‌مانده اراضی نداشته باشد. در ضمن ایراد بند (۴) نامه شماره ۸۸/۳۰/۳۲۴۴۲ مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۹ مجدداً برقرار شده است زیرا اطلاق تعیین میزان قدرالسهم بدون تعیین ضابطه مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

به علاوه با اصلاحات جدید، اعطای اختیارات مطلق به شهرداری برای تملک بخشی از اراضی بدون ضرورت مشخص، مغایر اصل ۴۷ قانون اساسی می‌باشد.

۴- لایحه نظارت بر رفتار قضات

ایراد بند (۱)

به موجب ماده (۱۷) آیین‌نامه دادرها و دادگاه‌های ویژه روحانیت مصوب مردادماه ۱۳۶۹ و اصلاحات بعدی آن (۱۳۸۴)، تخلفات قضات و کارمندان دادرها و دادگاه ویژه که در حین یا به سبب خدمت مرتکب شده‌اند زیر نظر مستقیم دادستان منصوب و رییس شعبه اول دادگاه مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. با عنایت به اینکه آیین‌نامه مذکور به تأیید و موافقت مقام معظم رهبری رسیده است لذا اصلاح ایجاد شده دلالت بر

این دارد که رسیدگی تخلفات انتظامی قضات مورد به مورد باید به اذن مقام معظم رهبری باشد در حالی که بر اساس مصوبه مذکور این امر به دادستان و رییس دادگاه ویژه روحانیت تفویض شده است لذا مفاد تبصره الحاقی به ماده (۲) باید به نحوی اصلاح شود که قضات دادگاه ویژه روحانیت از شمول قانون مستثنی شوند.

ایراد بند (۲)

بر اساس اصل ۱۶۴ قانون اساسی نمی‌توان محل خدمت یا سمت قاضی را بدون رضای او تغییر داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رییس قوه قضاییه پس از مشورت با رییس دیوان عالی کشور و دادستان کل کشور. با توجه به اصلاح انجام شده ایراد برطرف شده است.

ایراد بند (۳)

با توجه به اصلاح انجام شده و رجوع به ماده (۳۹) ایراد برطرف شده است.

ایراد بند (۴)

بر اساس صلاحیت مندرج در بند (۳) اصل ۱۵۸ قانون اساسی (استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری طبق قانون) رییس قوه قضاییه می‌تواند قاضی فاقد شرایط را از سمت قضاوت عزل کند لذا پیش‌بینی مرجع هم‌عرض با مرجع مندرج در اصل ۱۶۴ به عنوان دادگاه عالی رسیدگی به صلاحیت قضات مغایر اصل مذکور و به دلیل ایجاد اختلال در نظام مدیریت قوه قضاییه، مغایر بند (۱۰) اصل ۳ قانون اساسی است و تبصره الحاقی ماده (۴۴) نیز نمی‌تواند رافع این ایراد باشد زیرا قانونگذار اساسی مرجع نهایی عزل قضات را رییس قوه قضاییه تعیین کرده است و نمی‌توان به موازات این امر، مرجع و نهاد دیگری با همان کارکرد پیش‌بینی و تعیین

کرد، مگر اینکه آراء و تصمیمات دادگاه عالی رسیدگی، جنبه مشورتی برای رئیس قوه قضائیه داشته باشد.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم کلمبیا می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل‌های آینده، که با کمال دقت و قدرت

و خطایف اسلامی و ملی خود را انفا و تحت تأثیر بیخ قدرتی واقع شوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون بیخ تلا

خط جلوگیری نمایند و بلا لحاظ ضرورت کشور که گاهی با احکام ثانویه و گاهی به ولایت فقیه ابراشود توجه نمایند

(سخننامه، ج ۲۱، ص ۴۳۳)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تهران - صندوق پستی ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵